

3516.

ՄԵԾ ԲԵԿՄԱՆ
Տ Ա Ր Ի Ն

31433
Մ-55

ՀԱՎԵԼՎԱԾ «ԿԱՐՍԻՐ ԶԻՆՎՈՐ»-Ի

1929

ՅԵՐԵՎԱՆ

5 AUG 2013

3516

27 JUN 2005

14 NOV 2005

ՄԵԾ ԲԵԿՄԱՆ ՏԱՐԻՆ

Անցած տարին մեծ բեկման տարի չէր սոցիալիստական շինարարության բոլոր ֆրոնտներում : Այդ բեկումը կատարվում էր և շարունակվում է կատարվել քաղաքի և գյուղի կապիտալիստական տարրերի դեմ ձեռնարկած վճռական առաջխաղացման նըշանաբանի ներքո : Այդ առաջխաղացման բնորոշ առանձնահատկությունն այն է, վոր այդպիսին արդեն մի շարք վճռողական հաջողություններ է բերել մեզ մեր ժողովրդական տնտեսության սոցիալիստական վերակառուցման (ռեկոնստրուկցիայի) հիմնական ճյուղերում :

Այստեղից բխում է, վոր կուսակցությունը կարողացել է նպատակահարմար կերպով ողտադործել ՆԵՊ-ի Ա-ին փուլերում կատարված նահանջը, վորպեսզի հետո, նրա հետագա փուլերում բեկում առաջ բերի և հաջող աբշավանք սկսի կապիտալիստական տարրերի դեմ :

ՆԵՊ-ը սահմանելու պահին Լենինն ասում էր. —

«Մենք այժմ հեռ ենք նահանջում, բայց մենք այդպես ենք վարվում նրա համար, վոր նախ նահանջենք, իսկ հետո տվեքի մեծ

Թափով թռչենք առաջ: Միմիայն այս պայտջ բերել աշխատանքի արտադրականու-
մանով եր, վոր մենք հետ նահանջներնք մեթյան ասպարիզում: Այդ բեկումն արտա-
նոր տնտեսական քաղաքականությունը կիւայտվել և բանվոր դասակարգի միլիոնա-
րառելում... վորպեսզի նահանջից հետո՞ր մասսաների աշխատանքային հզոր թա-
համառ արշավանք սկսենք դեպի առաջի բարձրացմամբ և նրա ստեղծարար նա-
(հատոր 18, մասն 2-րդ, էջ 103):

ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆԸ ԿԻՐԱՌՈՒՄ Ե ԼԵՆԻ- ՆԻ ՎՃՌԱԿԱՆ ՑՈՒՑՍՈՒՆԲԸ

Անցած տարվա հանրադրամարներն ան-
տարակուսելի վկայություններ են տալիս
այն մասին, վոր կուսակցությունն իր աշ-
խատանքի ընթացքում հաջողությամբ և
կիրառում Լենինի տված այդ վճռողական
ցուցմունքը:

Եթե վերջենք աշխատարար հանրա-
դրամարները, մեզ համար վճռական նշանա-
կություն ունեցող տնտեսական շինարարու-
թյան դժով, ապա կարելի կլինի այս ֆը-
րոնտում ունեցած մեր առաջխաղացման
հաջողությունները և անցած տարվա մեր
նվաճումները բերել հետևյալ յերեք մո-
մենտներին:—

1. Աշխատանքի արտադրականության
ասպարիզում: Հազիվ թե կարելի լինի հաս-
կածել, վոր վերջին տարվա մեր շինարա-
րության ամենակարևոր փաստերից մեկն
և, յեթե վոչ ամենակարևորը, այն փաստը,
վոր մեզ հաջողվել և վճռական բեկումն ա-

սաճեռնողության ծավալմամբ սոցիալիս-
տական շինարարության ֆրոնտում: Դրա-
ում և, ահա, անցած տարվա մեր առաջին
իմնական նվաճումը:

Ստեղծարար նախաձեռնության և մաս-
աների աշխատանքային թափի ծավալումը
կոթանվում էր յերեք հիմնական ուղղու-
թյամբ:—

ա) Բյուրոկրատիզմի դեմ ինքնաքննադա-
նության միջոցով մղվող պայքարի դժով,
այն բյուրոկրատիզմի, վոր կաշկանդում և
մասսաների աշխատանքային նախաձեռնու-
թյունը և աշխատանքի ակտիվությունը:

բ) Գործալքողների, պրոլետարական
աշխատանքային դիսցիպլինան քայքայող-
ների դեմ մղվող պայքարի դժով— սոցիա-
լիստական մրցության միջոցով,
և վերջապես—

դ) Արտադրության մեջ դեռ մնացած քա-
րացածության և անշարժության դեմ մղվող
պայքարի դժով— անընդհատ աշխատանք
կազմակերպելու միջոցով:

Այս ամենի հետևանքով աշխատանքի ֆը-
րոնտում մենք հսկայական նվաճում ենք

ձեռք բերել՝ ի դեմս բանվոր դասակարգայինների արագորեն կատարվող փրկության միջոցով մասսաների աշխատանքային, վողջ ժողովրդական տնտեսության փրկության համար և աշխատանքային մեղավորները» (հատոր 20-րդ, մասն 2-րդ, էջ 32)։

Թյուներ հիմալի անդհաճատելի յե, վորոհ հետև միմիայն աշխատանքի թափի բարդ լիանդավառությունն է, վոր կարող է ստանալ աշխատանքի արտադրականության հարաճուն զարգացումը և առանց մի րի անհնարին է սոցիալիզմի վերջնակա հաղթանակը կապիտալիզմի հանդեպ։

Աշխատանքի արտադրականությունը անբացքում կուսակցության կողմից ձեռք առնում է Լենինը, — դա վերջին հաշիվով անբացքում առաջին կարևոր նվաճման ասպարի-մենադրստությունն է նոր հասարակակարգի հաղթանակի համար։ Կապիտալիզմն ստեղծեց աշխատանքի աշխատի արտադրականություն, վորպիսին չտեսնված էր ճորտատիրական կարգերում։ Կապիտալիզմը վերջնականապես կարող է հաղթահարվել, վերջնականապես նրանով վոր սոցիալիզմը կստեղծի աշխատանքի արտադրականության մի նոր և շատ ավելի բարձր ձևը» (հատոր 16-րդ, էջ 254)։

Ֆելնելով այստեղից, Լենինը գտնում է վոր «մենք պետք է ներշնչվենք աշխատանքային այն խանդավառությամբ, աշխատանքի այն կամքով և համառությամբ, վորից և կախված է այժմ բանվորների և գյուղացիների արագորեն կատարվող փրկության համար և աշխատանքի թափի բարդ լիանդավառությունն է, վոր կարող է ստանալ աշխատանքի արտադրականության հարաճուն զարգացումը և առանց մի րի անհնարին է սոցիալիզմի վերջնակա հաղթանակը կապիտալիզմի հանդեպ։

Այս դրությունն է տիրում անցած տարվա ներքին պայքարում կուսակցության կողմից ձեռք առնում է Լենինը, — դա վերջին հաշիվով անբացքում առաջին կարևոր նվաճման ասպարի-մենադրստությունն է նոր հասարակակարգի հաղթանակի համար։ Կապիտալիզմն ստեղծեց աշխատանքի աշխատի արտադրականություն, վորպիսին չտեսնված էր ճորտատիրական կարգերում։ Կապիտալիզմը վերջնականապես կարող է հաղթահարվել, վերջնականապես նրանով վոր սոցիալիզմը կստեղծի աշխատանքի արտադրականության մի նոր և շատ ավելի բարձր ձևը» (հատոր 16-րդ, էջ 254)։

ՍԵՓԱԿԱՆ ՈՒԺԵՐՈՎ ԼՈՒԾԵՑՆԷՔ ԿՈՒՏԱԿԱՄԱՆ ՊՐՈՒԼԵՄԸ

2. Արդյունաբերության շինարարության ասպարիզում։ Կուսակցության այս առաջին նվաճմանն անքակտելիորեն կապված է նրա յերկրորդ նվաճումը։ Կուսակցության այդ յերկրորդ նվաճումը կայանում է նրանում, վոր անցած տարվա ընթացքում մենք կարողացել ենք բարենպաստ կերպով լուծել կուսակցության արմատական պրոբլեմը ծանր արդյունաբերության հիմնական շինարարության համար, արագացված տեմպ ենք վերջրել արտադրության մեջնացնել արագորեն կատարվող փրկության համար և աշխատանքի թափի բարդ լիանդավառությունն է, վոր կարող է ստանալ աշխատանքի արտադրականության հարաճուն զարգացումը և առանց մի րի անհնարին է սոցիալիզմի վերջնակա հաղթանակը կապիտալիզմի հանդեպ։

բությանը դարձ աստուծոյ աստուծոյ և նա
խաղաղութիւնը ենք ստեղծել մեր յերկրորդ մ
տաղի յերկրի վերածելու համար: Այս
ահա, անցած տարւոյ մեր յերկրորդ հիմնա
կան նվաճումը: Թեթե ինդուստրիայի պ
րորութիւն առանձնահատուկ դժվարություն
ներ չի ներկայացնում: Այդպիսին մենք լու
ծել ենք սրանից մի քանի տարի առաջ ա
դեն: Ավելի դժվար և կարևոր է ծանր ին
դուստրիայի պրորութեմը, դժվար է, վորոգ
հետև այդպիսին հսկայական ներդրումն
է պահանջում, ընդ վորում, — ինչպես ցույ
է տալիս արդյունաբերական տեսակետի
հետամնաց յերկրներէ պատմությունը,
ծանր արդյունաբերությունը չի կարող
նում զարգանալ առանց հսկայական և յի
կարատես փոխառությունների: Կարևոր է
վորում հետև առանց ծանր արդյունաբերու
թյան զարգացման մենք չենք կարող վորե
արդյունաբերություն կառուցանել և չեն
կարող վորեք ինդուստրացում գոյի բերել:
Իսկ վորում հետև մենք չենք ունեցել և չ
ենք վոր յերկարատես փոխառություններ
վոր էլ քիչ թե շատ տեղական վարկեր, այլ
իսկ պատճառով պրորութիւն սրությունը մե
համար ավելի քան ակնեւ և դառնում:

Չյունենք և վարկեր տալու, յենթադրելով,
որ մենք սեփական ուժերով չենք կարող
ուժել կուտակման պրորութեմը, կարող
անը արդյունաբերության ռեկոնստրուկ
իայի խնդրում և ստիպւած կլինենք
շուրս խոնարհելու նրանց առջև և նրանց
տրուկը դառնալու:

Իսկ ի՞նչ են ասում մեզ այդ մասին ան
ցած տարւոյ հանրագումարները: Անցած
տարւոյ հանրագումարների նշանակություն
ը նրանում է, վոր այդպիսիները գլխովին
խախտում են պարոնայք կապիտալիստե
ի բոլոր հաշիւները: Անցած տարին ցույց
ովեց, վոր չնայած ԽՍՀՄ-ի բացահայտ և
բողաքոված Ֆինանսական բլոկադային,
ենք գերության չղնացինք կապիտալիստ
երին և սեփական ուժերով հաջողությամբ
ուժեցինք կուտակման պրորութեմը, հիմք դը
ելով ծանր ինդուստրիային: Այս չեն կա
ող ժխտել այժմ բանվոր դատակարգի ան
ցած իսկ ամենայն դեպի թշնամիները:

Յեկ իսկապես, յեթե խոշոր արդյունաբե
ության աստարիզում կատարւած հիմնա
վոր էլ քիչ թե շատ տեղական վարկեր, այլ
իսկ պատճառով պրորութիւն սրությունը մե
իւր 1.600 միլիոն ռուբլուց ավելի մի դու
րար, ընդվորում դրանից մոտ 1.300 միլիոն
ուբլին ծախսուել է ծանր արդյունաբերու
թյան վրա, իսկ հիմնական ներդրումները
խոշոր արդյունաբերության մեջ այս տարի

չենց այստեղից էլ, ահա, յերևում են բո
լոր յերկրների կապիտալիստները, յեր
վոր նրանք, մերժում են մեզ փոխառու

3.400 միլիոն ռուբլուց ավելի մի դու-
մադ են կազմում, ընդ վորում 2.500 միլիոն
ռուբլուց ավելին ծախսվելու յե ծանր ար-
դյունաբերության վրա, յեթե խոշոր ար-
դյունաբերության ընդհանուր արտադրանքն
անցյալ տարի տվել ե անման 23 տոկոս, ընդ
վորում ծանր արդյունաբերությունն այդ
թվում անել ե 30 տոկոսով, իսկ խոշոր ար-
դյունաբերության ընդհանուր արտադրանքն
ընթացիկ տարում անելու յե 32 տոկոսով,
ընդ վորում ծանր արդյունաբերությունն
այդ թվում անելու յե 46 տոկոսով, — ապա
մի՞թե պարզ չե, վոր կուտակման պրոբլեմը
ծանր արդյունաբերություն կառուցելու նը-
պատակով անհաղթահարելի դժվարու-
թյուններ չի ներկայացնում մեզ հա-
մար: Ինչպե՞ս կարելի յե կասկածել այն
բանում, վոր մենք արագացված քայլերով
առաջ ենք գնում մեր ծանր արդյունաբերու-
թյան զարգացման գծով, գերազանցելով հին
տեմպերը և հետ թողնելով մեր «ափանդա-
կան» հետամնացությունը:

ՊԵՏԲ Ե ԸՆԴՀԱՆՈՒՊ ՍՈՏԵՆԱԼ ԿԱԴՐԵՐԻ ՊՐՈԲԼԵՄՆԸ

Այս բոլոր ասածներից հետո կարելի՞ յե
միթե զարմանալ, վոր հնգամյա պլանի յե-
թադրություններն այս տարի արդեն դերա-
զանցված յեղան, իսկ հնգամյակի ուղտիմալ

վարիտնաը, վոր բուրժուական դրչակների
կարծիքով «անհասանելի մի ֆանտաստիկա»
յեր և վոր ահ ու սարսափի յե մատնում մեր
աջ ուղորտունիատներին (Բուխարինի խըմ-
բակը), — իրականում վերածվեց հնգամյա
պլանի մինիմալ վարիտնաի:

«Մենք գիտենք, — ասում ե Լենինը — վոր
Ռուսաստանի համար փրկություն ե հան-
դիսանում վոչ միայն դյուղացիական տըն-
տեսության լավ բերքը, — այդ դեռ քիչ ե, —
վոչ միայն դյուղացիությանն սպառման
առարկաներ հայթայթող թեթև արդյունա-
բերության լավ վիճակը, — այդ ել դեռ
քիչ ե, — մեզ անհրաժեշտ ե ծանր արդյու-
նաբերություն: Առանց ծանր արդյունաբե-
րությունը փրկելու, առանց այն վերականգ-
նելու, մենք անզոր պիտի լինենք վորեւե ար-
դյունաբերություն կառուցելու: Յե՛վ առանց
դրա մենք ընդհանրապես կկործանվենք
վորպես ինքնուրույն մի յերկիր: Ծանր ար-
դյունաբերությունը պետական նպաստնե-
րի կարիք ունի: Յեթե մեզ մոտ այդ նպաստ-
ները չգտնվեն, ապա մենք, իբրև քաղաքա-
կերթ յերկիր — յես ել չեմ ասում՝ իբրև
սոցիալիստական յերկիր — կորած ենք»
(հատոր 18-րդ, մասն 2-րդ, էջ 95):

Ահա թե ինչպե՞ս չեչտակի յե ձևակեր-
պում Լենինը կուտակման պրոբլեմը և կու-
տակցության խնդիրը ծանր արդյունաբերու-

թյան կառուցման ասպարիզում: Անցած տարին ցույց տվեց, վոր կուսակցությունը հաջողությամբ ե լուծում այդ խնդիրը, վրձնականորեն հաղթահարելով այդ ճանապարհի բոլոր և ամեն խոչընդոտները:

Այս չի նշանակում, իհարկե, թե արդյունաբերությունն այլևս լուրջ դժվարություններ չի ունենալու: Ծանր արդյունաբերության կառուցման խնդիրը դեմ ե առնում վոչ միայն կուստակման պրոբլեմին: Նա դեմ ե առնում նաև կադրերի պրոբլեմին, այն ե. —

ա) տասնյակ հազարավոր խորհրդայնորեն տրամադրված տեխնիկներին սոցիալիստական շինարարությանը հաղորդակից անելու ե

բ) բանվոր դասակարգի շարքերից նոր կարմիր տեխնիկներ և կարմիր մասնագետներ ստեղծելու պրոբլեմին:

Յեթե կուտակման պրոբլեմը հիմնականում կարելի յե լուծված համարել, ապա կադրերի պրոբլեմը դեռևս կարոտ ե իր լուծման: Իսկ կադրերի պրոբլեմը ներկայումս, արդյունաբերության տեխնիկական ռեկոնստրուկցիայի պայմաններում, սոցիալիստական շինարարության վճռական պրոբլեմն ե հանդիսանում:

«Գլխավորը, — ասում ե Լենինը, — ինչ վոր մեզ պակասում ե, դա — կուլտուրական

նությունն ե, կառավարելու կարողությունն ե: Տնտեսագետ և քաղաքականագետ ՆԵՊ-ը լիովին ապահովում ե սոցիալիստական եկոնոմիկայի ֆունդամենտը կառուցելու հընարավորությունը: Խնդիրը «միայն» պրոլետարիատի և նրա ավանդարդի կուլտուրական ուժեր ստեղծելումն ե» («Լենինսկի Սբորնիկ», հատ. 8-րդ, եջ 68):

Ակներե ե, վոր խոսքն այստեղ նախ և առաջ վերաբերում ե «կուլտուրական ուժերի» պրոբլեմին, կադրերի պրոբլեմին տնտեսական շինարարության համար ընդհանրապես, արդյունաբերության կառուցման և կառավարման համար՝ մասնավորապես:

Սակայն, այստեղից բղխում ե, վոր չընայած կուտակման ասպարիզում ձեռք բերած լուրջ նվաճումներին, վորոնք եյական նշանակություն ունեն ծանր արդյունաբերության համար, — ծանր արդյունաբերության պրոբլեմը վերջնականապես լուծված չի կարելի համարել, մինչև վոր չլուծվի կադրերի պրոբլեմը:

Այստեղից ել բղխում են կուսակցության խնդիրները — ընդհուպ մոտենալ կադրերի պրոբլեմին, ախրել այդ ամբողջյանը — ինչ դնով ել վոր լինի:

Այսպես ե, ահա, գրությունն անցած տարի կուսակցության ձեռք բերած յերկրորդ նվաճման ասպարիզում:

ՍՈՑԻԱԼԻՍՏԱԿԱՆ ՅԵՐԿՐԱԳՈՐԾՈՒԹՅՈՒՆԻ ՆԸ ՄԵԾ ԱՊԱԳԱ ՌԻՆԻ

3. Գյուղատնտեսության շինարարության ապարիզում: Վերջապես, անցած տարում կուսակցության կատարած յերրորդ նվաճման մասին, վորն օրդանապես կապված է նախորդ յերկու նվաճումների հետ: Խոսքս մեր յերկրագործության դարգացման մեջ կատարած արժատական բեկման մասին ե՛մանր, հետամենաց, անհատական տնտեսությունից դեպի խոշոր, օտաշավոր, կոլեկտիվ յերկրագործություն, դեպի հողի միասնական մշակում, դեպի մեքենատրակատորային կայաններ, արտելներ և կոլտնտեսություններ՝ հենված նոր տեխնիկայի վրա, վերջապես դեպի դիզանա խորհրդատեսություններ՝ զինված հարյուրավոր արակտորներով և կոմբայիններով: Կուսակցության նվաճումն այստեղ այն է, վոր մեզ հաջողվեց գյուղացիության հիմնական մասսաները մի ամբողջ շարք շրջաններում թեքել կապիտալիստական դարգացման հին ճանապարհից, վորից շահում է միայն հարուստների և կապիտալիստների մի խումբ, իսկ գյուղացիության հսկայական մեծամասնությունը հարկադրված է դադալ թշվառությունից պայմաններում, — դեպի սոցիալիստական դարգացման նոր ճանապարհ, վորը

դուրս է մղում հարուստներին և կապիտալիստներին, իսկ միջակներին և չքավորներին վերադիմում է նոր ձևով, զինում է նոր դարձիքներով, զինում է արակտորով և դյուղատնտեսական մեքենաներով, վորպեսզի ներանց հնարավորություն տա թշվառությունից և կուլակային սարկությունից դուրս դալ հողի ընկերական կոլեկտիվ մշակման լայն ճանապարհը:

Կուսակցության նվաճումն այն է, վոր մեզ հաջողվեց կազմակերպել այդ արժատական բեկումն իր իսկ գյուղացիության խորքերում և մեր հետևից տանել չքավորություն և միջակների լայն մասսաները, չնայած աներեւակայելի դժվարություններին, չնայած բոլոր և ամեն տեսակ մուշ ուժերի հուսահատ դիմադրություն՝ կուլակներից և տերատերերից մինչև ֆիլիստերներն ու աղապարտանիստները:

Ահա մի քանի թվեր. 1928 թ. խորհրդային տնտեսությունների ցանքերի տարածությունը հասնում էր 1.425.000 հեկտարի, ավելի քան 6 միլիոն ցենտներ (36 միլիոն փթից ավելի) հողահատիկի տարածքային արագորոնքով: Իսկ կոլտնտեսությունների ցանքերի տարածությունը հասել է 1.390 հազար հեկտարի՝ մոտ 3 և կես միլիոն ցենտներ (ավելի քան 20 միլիոն փութ)՝ հողահատիկի արագորոնքով: 1929

թ. խորհրդային տնտեսությունների ցան-
քերի տարածությունը կազմել է 1.816.000
հեկտար՝ մոտ 8 միլիոն ցենտներ (մոտ 47
միլիոն փութ) հացահատիկի ապրանքային
արտադրանքով: Կոլեկտիվ տնտեսություն-
ների ցանքերի տարածությունը կազմել է
4.262.000 հեկտար՝ մոտ 13 միլիոն ցենտ-
ներ (համարյա 78 միլիոն փութ) հացահա-
տիկի ապրանքային արտադրանքով: Առա-
ջիկա 1930 թ. խորհրդային տնտեսություն-
ների ցանքերի տարածությունը կոնտրոլ
թվերով հասնելու յետ 3.280.000 հեկտարի՝
18 միլիոն ցենտներ (մոտ 110 միլիոն փութ)
հացահատիկով, իսկ կոլեկտիվ տնտեսու-
թյունների ցանքերի տարածությունը՝ 15
միլիոն հեկտարի, մոտ 49 միլիոն ցենտներ
(համարյա 300 միլիոն փութ) հացահատի-
կի ապրանքային արտադրանքով: Ուրիշ
խոսքով, առաջիկա 1930 թ. հացահատիկա-
յին խորհրդային տնտեսությունների և կոլեկտիվ
տնտեսությունների ապրանքային արտա-
դրանքը կազմելու յետ 400 միլիոն փութից ա-
վելի, այսինքն՝ ամբողջ գյուղատնտեսու-
թյան (գյուղական շրջանառությունից
բուրս) հացահատիկի ապրանքային արտա-
դրանքի 50 տոկոսից ավելին:

Պետք է խոստովանել, վոր զարգացման
այսպիսի բուն տեմպ չի ունեցել նույնիսկ
մեր սոցիալիզացիայի յենթաբնական խոշոր

արդյունաբերությունը, վորի զարգացման
տեմպն ընդհանրապես աչքի յետ ընկնում իր
խոշոր թափով:

Մի՞թե պարզ չէ, վոր մեր յերիտասարդ
խոշոր սոցիալիստական յերկրագործություն-
ներ (կոլեկտիվ և խորհրդային տնտեսու-
թյունների) մեծ ապագա ունի և, վոր նա
յուրացարեկու յետ ամման հրաշքներ:

ԿՈՆՏՆՏԻՆԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ ՀԱՁՈՂՈՒԹՅԱՆ ՊԱՏՃԱՍՈՒՆԵՐԸ

Կոլտնտեսությունների շինարարության
տեսարկելում շտեմնված այս հաջողություն-
ներ բացատրվում են մի ամբողջ շարք պատ-
ճառներով, վորոնցից պետք է հիշատակել
դոնե հետևյալը.

Այդ բացատրվում է նախ և առաջ նրանով,
վոր կուսակցությունը վարել է մասսաների
դաստիարակության յենինյան քաղաքակա-
նություն՝ գյուղացիական մասսաներին հե-
տեղականորեն մոտենցնելով կոլեկտիվ տըն-
տեսություններին՝ արմատացնելով կուսակ-
րառիվ հասարակայնությունը: Բացատր-
վում է այդ նրանով, վոր կուսակցություն-
ներ հաջողությամբ մաքառել են թե նրանց
գեմ, վորոնք յենինյան շարժումից ա-
ռաջ անհաշիվ յեկերնեթարկել կոլ-
տնտեսությունների զարգացումը («ճախե-
րը», յիսկայնորովի յերանց դեմ, վո-

րոնք փորձեալ ելին դեպի հետ քաջել կու-
օակցությունը և մնալ շարժման պոչին (աջ
քալլադոզները) :

Առանց այդպիսի քաղաքականութեան կու-
օակցությունը չեր կարող կոլտնտեսական
շարժումը վերածել իրենց՝ գյուղացիների
խակական մասսայական շարժման :

«Յերբ Պետրոգրադի պրոլետարիատն ու
Պետրոգրադի կայազորի ղինվորները դբա-
վեցին իշխանությունը, — ասում է Լենի-
նը — նրանք շատ լավ գիտեցին, վոր դյու-
ղում կատարելիք շինարարութեանը մեծ
դժվարություններ կհանդիպեն, վոր այս-
տեղ պետք է առանձնալ ավելի տնտիճանա-
բար, վոր այստեղ մեծադույն անհեթեթու-
թյուն կլիներ փորձել դեկրետներով ու
որոշողութեամբ մտցնել հողի համայնա-
կան մշակումը, վոր դբան կընդառաջեին
աննշան թվով գիտակիցներ, իսկ գյուղացի-
ների հակայական մեծամասնութեանը չեր
դնում այդ խնդիրը : Յեւ այդ պատճառով
մենք սահմանափակվեցինք նրանով, վոր
բացարձակապես անհրաժեշտ է հանուն հե-
ղափոխութեան զարգացման չահերի՝ վա՛ մի
դեպքում մասսաների զարգացումից առաջ
չունցնել, այլ սպառել, մինչև վոր այդ մաս-
սաների սեփական փորձից, նրանց սեփական
պայքարից կհասունանա շարժումը դեպի
առաջ» : (15-րդ հատոր, էջ 500) :

Յերբ կուսակցութեանը խոշորագույն
հաղթանակ տարավ կոլտնտեսութեան շինա-
րարութեան ֆրոնտում, ապա այդ այն պատ-
ճառով, վոր նա ճշգրիտ կատարեց Լենինի
տակտիկական այդ ցուցումը :

Յերկրորդ՝ դյուղատնտեսութեան շինա-
րարութեան գործում չտեսնված այդ հաջո-
ղությունը բացատրվում է նրանով, վոր
Խորհրդային իշխանութեանը ճշտորեն հաշ-
վի առավ գյուղացիութեան աճող պահանջը՝
նոր ինվենտարի և նոր տեխնիկայի վերա-
բերմամբ, նա ճշտորեն հաշվի առավ գյու-
ղացիութեան անելանելի դրութեանը հողի
մշակման հին ձևերի պայմաններում և, հաշ-
վի առնելով այդ բոլորը, նա ժամանակին
կազմակերպեց նրան ոգնելու գործը՝ վար-
ձակայանների, տրակտորային խմբերի, մե-
քենատրակտորային կայանների ձևով, ապա
հողի համայնական մշակումը կազմակերպե-
լու ձևով, կոլտնտեսութեանների արմա-
տացման ձևով, վերջապես, խորհրդային
տնտեսութեանների ուժերով գյուղացիական
տնտեսութեանը բազմակողմանի ոգնութեան
ցույց տալու ձևով : Մարդկութեան պատ-
մութեան մեջ, հանդես յեկավ Խորհրդա-
յին իշխանութեանը, վորն աշխարհում ա-
ռաջին տնդամ իրականում ապացուցեց իր
պատրաստակամութեանն ու իր օնակու-
թեանը՝ սխառեմատիկ, յերկարատե արտա-

դերական օգնութիւնն ցուցց տալու գյուղ-
դացիական աշխատավորական մասսաներին :
Մի՞թե պարզ չե, վոր ի բնե ինվենտարի
հոգսով տառապող գյուղացիութեան աշխա-
տավորական մասսաները չեյին կարող չը-
կառչել այդ ոգնութեան՝ կանգնելով կոլ-
տնտեսական շինարարութեան ճանապարհի
վրա : Յեւ մի՞թե կարելի չե դարձնալ, վոր
բանվորների «Յերեսներս դեպի գյուղ» հին
լողունգն այսուհետե կլրացվի կոլեկտի-
վիստ գյուղացիների «Յերեսներս դեպի քա-
ղաք» լողունգով :

Վերջապես, կոլտնտեսական շինարարու-
թեան այդ չափանիւթ հաջողութիւնը բա-
ցատրվում ե նրանով, վոր այդ գործն իրենց
ձեռներէ մեջ առան մեր յերկրի առաջավոր
բանվորները :

Յես նկատի ունեմ բանվորական բրիգադ-
ները, վորոնք տասնյակներով և հարյուր-
ներով ցրված են մեր յերկրի հիմնական
չրջաններում : Պետք ե խոստովանել, վոր
կոլտնտեսական շարժման գոյութիւնն ունե-
ցող բոլոր հնարավոր պրոպագանդիստներից
բանվոր պրոպագանդիստներն ամենալավ
պրոպագանդիստներն են գյուղացիական
մասսաների մեջ : Զարմանալու ի՞նչ կա,
վոր բանվորներին հաջողվեց համոզել գյու-
ղացիներին, թե խոշոր կոլեկտիվ տնտեսու-
թիւնն առավելութիւնն ունի մանր տնտե-

սութեան նկատմամբ, մանավանդ, վոր գո-
յութիւնն ունեցող կոլտնտեսութիւնները և
խորտնտեսութիւնները հանդիսանում են
այդ առավելութիւնը ցուցադրող շոշափելի
մի որինակ :

Ահա թե ինչ հողի վրա աճեց մեր նվա-
ճումը կոլտնտեսական շինարարութեան առ-
պարիպում, մի նվաճում, վոր իմ կարծի-
քով վերջին տարիների նվաճումներից ամե-
նակարեւորն ու ամենալուսաւանն ե :

ՀՈԴՍ ՑՆԴԵՑԻՆ «ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ»

ԱՌԱՐԿՈՒՄՆԵՐԸ

Փուլ եկան և հոգս ցնդեցին «գիտութեան»
առարկումները հացահատիկային 50—100
հազար հեկտար տարածութեամբ խոշոր
գործարաններ կազմակերպելու հնարավո-
րութեան և նպատակահարմարութեան դեմ :
Պրակտիկան հերքեց «գիտութեան» առար-
կումները, մի ավելորդ անգամ ցուցց տա-
լով, վոր վո՛չ միայն սլրակտիկան պետք ե
սովորի «գիտութիւնից», այլ ավելորդ չե-
ր լինի, վոր «գիտութիւնն» ել սովորի պրակ-
տիկայից : Կապիտալիստական յերկրներում
չեն արմատանում հացահատիկային խոշոր
հսկա-գործարանները : Սակայն մեր յերկի-
րը կապիտալիստական յերկիր չե : Զի կա-
րելի մոռանալ այդ «սիփքիկ» տարբերու-

թյունը: Այնտեղ, կապիտալիստների մոտ, չի կարելի կաղմակերպել խոշոր հացահատիկային գործարան՝ առանց զենելու մի շարք հողամասեր կամ առանց վճարելու բացարձակ հողային ունեւոր, վոր չի կարող չծանրաբեռնել արտադրությունը հսկայական ծախսերով, վորովհետեւ այնտեղ գոյութիւն ունի հողի մասնավոր սեփականութիւն: Մեղանում ընդհակառակը, գոյութիւն չունի վոչ հողային բացարձակ ունեւոր, վոչ զնովի հողամասեր, վոր չի կարող չստեղծել նպաստավոր պայմաններ՝ հացահատիկային խոշոր տնտեսութեան զարգացման համար, վորովհետեւ մեզ մոտ գոյութիւն չունի հողի մասնավոր սեփականատիրութիւն: Այնտեղ, կապիտալիստների մոտ, հացահատիկային խոշոր տնտեսութիւնների նպատակն է ստանալ մեծագույն շահ կամ, համեմայն դեպս, ստանալ այնպիսի շահ, վոր համապատասխանի այսպեւ կոչված շահույթի միջի նորմային: Առանց դրան, ընդհանրապէս, կապիտալը շահագործոված չե խրվելու հացահատիկային տնտեսութեան կաղմակերպման գործի մեջ: Մեզ մոտ ընդհակառակը, հացահատիկային խոշոր տնտեսութիւնները, վորոնք միևնույն ժամանակ հանդիսանում են պետական տնտեսութիւններ, իրենց զարգացման համար կարիք չունեն վոչ մեծա-

գույն շահույթի, վաչ ել շահույթի միջին նորմայի, այլ կարող են սահմանափակվել նվազագույն շահույթով, իսկ յերբեմն կառավարվել նաեւ առանց վորեւէ շահույթի, վոր դարձյալ նպաստավոր պայմաններ է ստեղծում հացահատիկային խոշոր տնտեսութեան զարգացման համար:

Վերջապէս, կապիտալիզմի պայմաններում հացահատիկային խոշոր տնտեսութիւնների համար գոյութիւն չունեն վոչ հատուկ արտոնյալ վարկեր, վոչ հատուկ արտոնյալ հարկեր, մինչդեռ խորհրդային կարգերում, վորոնց նպատակն է նպաստել սոցիալիստական հատվածին, այդպիսի արտոնութիւններ գոյութիւն ունեն և ունենալու յեն: Այդ բոլորի մասին մուտքել է հարգարժան «գիտութիւնը»:

Փուլ եկան և հոգս ցնդեցին աջ ուղիւնիստների (Բուխարինի խմբակը) այն պրնցիպները, թե ա) գյուղացիները չեն մտնի կոլտնտեսութիւնների մեջ, թե բ) կոլտնտեսութիւնների զարգացման ուժեղ տեմպը կարող է առաջ բերել միայն մասնատան դեմոկրատիան և գյուղացիութեան ու բանվոր դասակարգի կապի թուլացումը, թե գ) գյուղի սոցիալիստական զարգացման «գլխավոր ճանապարհը» վոչ կոլտնտեսութիւններն են, այլ կոոպերացիան, թե դ) կոլտնտեսութիւնների զարգացումը և գյու-

չի կապիտալիստական տարրերի դեմ ար-
շավը կարող ե առանց հացի թողնել յեր-
կիրը: Այդ բոլորը փուլ եկավ և հոգս ցըն-
դեց, վորպես հին, բուրժուական-լիբերալ
մի խումբ:

ՓՈՒԼ ՅԵԿԱՆ ԱՁԵՐԻ ՊՆԴՈՒՄՆԵՐ ՏՐՈՑԿԻՉՄԻ «ԿՈՆՑԵՊՏԻԱՆ»

Նախ՝ գյուղացիները մտան կոլտնտեսու-
թյունների մեջ, մտան ամբողջ գյուղերով,
փոլոսաներով, շրջաններով:

Յերկրորդ՝ կոլտնտեսական մասնայական
չարժուժը չի թուլացնում, այլ ամրացնում
ե շաղկապը, ապուլ նրան արտադրական
նոր բաղա: Այժմ կույրերն անգամ տեսնում
են, վոր յիթե գյուղացիութեան հիմնական
մասաներում վորեւ լուրջ դժգոհություն
կա, ապա դա վերաբերում ե վոչ թե Խոր-
հրդային իշխանութեան կոլտնտեսական քա-
ղաքականութեան, այլ այն հանգամանքին,
վոր Խորհրդային իշխանությունը չի կարո-
ղանում հասնել կոլտնտեսական շարժման
հետեւի՝ գյուղացիներին մեքենաներ և
տրակտորներ հայթայթելու գործում:

Յերրորդ՝ գյուղի սոցիալիստական դար-
պացման «գլխավոր ճանապարհին» վերա-
բերյալ վեճը սխալատիկ մի վեճ ե՝ արժա-
նի Այլոնովարի և Ալեկովի տիպի յերի-

տասարդ մանր-բուրժուական լիբերալնե-
րին: Պարզ ե, վոր քանի դեռ չկար մասնա-
յական կոլտնտեսական շարժում, «գլխա-
վոր ճանապարհն» ելին կոոպերացիայի
ստորին ձևերը՝ հայթայթող և սպառող
կոոպերացիան, իսկ յերբ հրապարակ յե-
կավ կոոպերացիայի բարձրագույն ձևը՝
նրա կոլտնտեսական ձևը, վերջինս դար-
ձավ զարգացման «գլխավոր ճանապարհը»:
Խոսելով առանց չակերտների, գյուղի սո-
ցիալիստական զարգացման գլխավոր ուղին
ե՝ Լենինի կոոպերատիվ պլանը, վորն ընդ-
գրկում ե գյուղատնտեսական կոոպերա-
ցիայի բոլոր ձևերը՝ սկսած ստորին ձևե-
րից (հայթայթող-սպառող) մինչև բարձ-
րագույնները (արտադրական-կոլտնտեսա-
կան): Կոլտնտեսությունը հակադրել կոո-
պերացիային նշանակում ե ծաղրի յենթա-
կել լենինիզմը և խոստովանել իր սեփա-
կան ագիտությունը:

Այժմ կույրերն անգամ տեսնում են, վոր
առանց գյուղի կապիտալիստական տարրե-
րի դեմ արշավելու, առանց կոլտնտեսական
և խորտնտեսական շարժման զարգացման,
մենք վոչ կունենայինք այն հաջողություն-
ները հացամթերման գործում վոր ձեռք բե-
րինք ընթացիկ տարում, վոչ ել տասնյակ
միլիոնավոր ցեխներ անձեռնմխելի հացա-
հատիկային այն պաշարները, վորոնք տը-

դեն կուտակվել են պետութայն ձեռքը: Դեռ ավելի. կարելի չե վստահութամբ ասել, վոր կոլտնտեսական-խորտնտեսական շարժման ամձան շնորհիվ, մենք վերջնականապես դուրս ենք գալիս կամ դուրս ենք յեկել հացի ճգնաժամից: Յեվ յեթե կոլտնտեսությունների ու խորտնտեսությունների զարգացումն ընթանա արագ տեմպով, ապա վոչ մի հիմք չկա տարակուսելու, վոր մեր յերկիրը, մի յերեք տարուց հետո, կդառնա աշխարհիս ամենահացառատ յերկրներէց մեկը, յեթե վոչ ամենահացառատը:

Ի՞նչն է նոր ներկայիս կոլտնտեսական շարժման մեջ: Ներկայիս կոլտնտեսական շարժման մեջ նորը և վճռականն այն է, վոր կոլտնտեսությունների մեջ գյուղացիները մտնում են վոչ թե առանձին խմբակներով, ինչպես առաջ, այլ ամբողջ գյուղերով, վոլոստներով, ռայոններով, նույնիսկ շրջաններով: Իսկ դա ի՞նչ է նշանակում: Այդ նշանակում է, վոր կոլտնտեսությունների մեջ մտավ միջակը: Այդ է գյուղատնտեսության զարգացման մեջ կատարվող արմատական բեկման այն հիմքը, վոր կազմում է Խորհրդային իշխանության կարևորագույն նվաճումն անցած տարում:

ՄԵՆՔ ԴԱՌՆՈՒՄ ԵՆՔ ՄԵՏԱՂԻ ՅԵՐԿԻՐ

Փուլ է գալիս և ջարդ ու փշուր է լինում տրոցկիզմի մենչեիկյան այն «կոնցեպցիան», թե բանվոր դասակարգն անընդունակ է իր հետեից տանել գյուղացիության մասսաներին՝ սոցիալիստական շինարարության ասպարիզում: Այժմ կույրերն անթյան տեսնում են, վոր միջակը դարձել է դամ տեսնում են, վոր միջակը դարձել է համար պարզ է, վոր արդյունաբերության և գյուղատնտեսության հնգամյա պլանը սոցիալիստական հասարակության կառուցման հնգամյա պլանն է և մեր յերկրում սոցիալիզմի կառուցման հնարավորությանը չհավատացող մարդիկ իրավունք չունեն վողջունելու մեր հնգամյա պլանը:

Փուլ է գալիս և փոշիանում է բոլոր յերկրների կապիտալիստների վերջին հույսը, վորոնք յերազում են ԽՍՀՄ-ում կապիտալիզմի վերականգման մասին—վոր մասնավոր սեփականության սրբազան սկզբունքն է: Դյուղացիները, վորոնց նրանք համարում են կապիտալիզմի հողը պարարտացնող մի նյութ, մասսայաբար թողնում են մասնավոր սեփականության գովված դրոշմ և մտնում են կոլեկտիվիզմի հունը, սոցիալիզմի հունը: Փուլ է գալիս կապիտալիզմը վերկանգնելու վերջին հույսը:

Ի միջի այլոց, դրանով և բացատրվում մեր յերկրի կապիտալիստական տարրերի հուսահատ փորձերը՝ վտառի հանելու հաղթարշավ սոցիալիզմի դեմ հին աշխարհի բոլոր ուժերը, փորձեր, վրոնք ավելի յեն սրում դասակարգերի պայքարը: Կապիտալը չի ուզում «ներսնել» սոցիալիզմի մեջ:

Դրանով և պետք է բացատրել այն չարանեղ վրոնքը, վոր բարձրացրել են վերջերս բայլչեիզմի դեմ կապիտալի զազաճ դամփոնները՝ ամեն տեսակ Ստրուվեներ, Գեսսեններ, Միլյուկովներ, Կերենսկիներ, Դաներ և Աբրամովիչներ: Հանաք հոջի՝ դոլորչիանում և կապիտալիզմը վերականգնելու վերջին հույսը:

Ուրիշ ե՞նչ բանի մասին կարող են վկայել դասակարգային թշնամիների այդ չար կատաղությունը և կապիտալի լակեյների այդ զազաճ վրոնքը, յեթե մոչ այն բանի մասին, վոր կուսակցությունն իրոք վճռական հաղթանակ տարավ սոցիալիստական շինարարության ամենադժվարին ճակատում:

«Միմիայն այն դեպքում, ասում է Լենինը, յեթե հաջողվի գործնականորեն ցույց տալ դյուղացիներին հողի համայնական, կոլեկտիվ, ընկերական, արտելային մշակման առավելությունները, յեթե միայն հաջողվի ոգնել դյուղացիներին

րին ընկերակցական, արտելային տնտեսության միջոցով, այն ժամանակ միայն բանվոր դասակարգը, իր ձեռքում պահելով պետական իշխանությունը, իրոք կապիտալիզմի դյուղացուն իր իրավացիությունը և իրոք ամբապես և ինչպես վոր պետք է իր կողմը կգրավի դյուղացիական բաղամմիլիոն մասսային» (Լենինի գրվածքները, հատոր 16, էջ 392):

Այսպես և դնում Լենինը բաղամմիլիոն դյուղացիությունը բանվոր դասակարգի կողմը գրավելու ուղիների հարցը, դյուղացիությունը կոլանտեսական շինարարության ուղիների վրա փոխադրելու ուղիների հարցը:

Անցած տարին ցույց տվեց, վոր կուսակցությունը հաջողությամբ գլուխ բերեց այդ խնդիրը, վճռաբար հաղթահարելով բոլոր և ամեն տեսակ դժվարություններն այդ ճանապարհին:

«Միջակ դյուղացիությունը, ասում է Լենինը, կոմունիստական հասարակության մեջ այն ժամանակ միայն մեր կողմը կլինի, յերբ մենք թեթևացնենք և բարեկամենք նրա կյանքի տնտեսական պայմանները: Յեթե մենք կարողանայինք վաղը տալ 100.000 առաջնակարգ տրակտորներ, մատակարարել դրանց բենզին և հալթայթել մեքենավարներ (դուք չառ

լով գիտե՞ք, վոր առայժմ դա Ֆանտազիա
յե), ապա միջակ գյուղացիին կասեր.

«Յես կոմունայի (այսինքն՝ կոմունիզ-
մի) կողմնակից եմ»:

Սակայն, այդ անելու համար, հարկա-
վոր ե նախապես հաղթել միջազգային
բուրժուազիային, պետք ե հարկադրել
նրան մեզ տրակտորներ տալու կամ պետք
ե բարձրացնել մեր արտադրականու-
թյունն այնչափ, վոր մենք ինքներս կա-
րողանանք ճարել դրանք: Հարցն այդ ձե-
վով դնելը միայն ճիշտ կլինի» (հատոր 16,
էջ 153):

Այսպես ե դնում է ենինը միջակի տեխնի-
կական վերադիմման ուղիների հարցը, նը-
րան կոմունիզմի կողմը դրավելու հարցը:

Անցած տարին ցույց տվեց, վոր կուսակ-
ցությունը հաջողությամբ գլուխ ե բերում
նաև այդ խնդիրը: Հայտնի յե, վոր առա-
ջիկա 1930 թվականի դարնանը զաչտերում
մենք կունենանք ավելի քան 60.000 տրակ-
տոր, իսկ դրանից մի տարի հետո, ունենա-
լու յենք ավելի քան 100.000 տրակտոր,
յերկու տարի ևս անց՝ 250.000-ից ավելի
տրակտոր: Այն, ինչ վոր մի քանի տարի ա-
ռաջ համարվում եր «ֆանտազիա», այժմ
մենք հնարավորություն ունենք դարձնել
անվիճելի իրականություն:

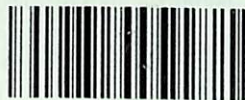
Ահա թե ինչն ե պատճառը, վոր միջակը
դարձավ դեպի «կոմունիզմ»:

Այս վիճակի մեջ ե կուսակցության յեր-
րորդ հաջողության գործը:

Սրանք են կուսակցության նվաճումներն
անցած տարի:

Հետևաբար: Մենք ամբողջ թափով սը-
լանում ենք ինդուստրացման ուղիով դեպի
սոցիալիզմը, հեռ թողնելով մեր դա-
րավոր «ոռսական» հետամնացությունը:
Մենք դառնում ենք մետաղի յերկիր, ավ-
տոմոբիլիզացիայի յերկիր, տրակտորիզա-
ցիայի յերկիր: Յեվ յերբ մենք ԽՍՀՄ կընս-
տեցնենք ավտոմոբիլի վրա, իսկ գյուղա-
ցուն՝ տրակտորի վրա, այն ժամանակ ի-
րենց «քաղաքակրթությամբ» պարծենցող
հարգարժան կապիտալիստները թող փորձեն
հասնել մեզ: Մենք դեռ կտեսնենք, թե յեր-
կրներից վորոնք կարելի կլինի դասել հե-
տամնացների կարգը և վորոնք՝ առաջա-
վորների կարգը:

«Ազգային գրադարան»

NL0181830

